

Kishíró

TORDASI

2007. április
E-mail: polgarmester@tordas.axelero.net

ÖNKORMÁNYZATI LAP

XIX. évfolyam 2. szám
www.tordas.hu

KEDVES TORDASIAK!

Ahogy a március 15-i emlékezésen elmondtam, történelmi időket élünk. Vonatkozik ez az országunkra és szeretett településünkre is. A kormányzat gazdasági programjának hatása döntő lépésekre kényszeríti önkormányzatunkat: közös oktatási intézmény létrehozására és körjegyzőség megalakítására Gyúró községgel.

Az óvoda-iskola esetében ez annak az eredménye, hogy a kormány a költségvetési törvényben meghatározta az iskolákban működő minimális tanulói létszámot. Amelyik iskola ezt nem éri el, az nem kapja meg a működéséhez szükséges állami támogatást. A gyúrói iskolában a következő tanévben két osztály létszáma nem fogja elérni a törvényi minimumot, és Tordason is vannak olyan osztályok, ahol a létszám a törvényi határon mozog. Az állam a költségvetésen keresztül az önálló iskolákat bünteti, míg a társulásokat támogatja. Így a mi esetünkben több tízmillió forint többletbevétellel számolhat a két önkormányzat, ha létrehoz egy közös oktatási intézményt. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az óvodák és az iskolák továbbra is működnek majd mindkét településen, csupán - az előzetes számítások szerint - a gyúrói 7-8. osztályosok járnak majd át a tordasi iskolába.

Az önkormányzati feladatok teljesítéséhez, intézményeink működésének biztosításához kiadásainkat mindenképpen észszerűsíteniünk kell, miközben mindent el kell követnünk a saját bevételeink növelése érdekében. Ennek a kettős feladatnak felel meg a körjegyzőség megalakítása. Az állam a körjegyzőség működésére évi 8 millió Ft kiemelt támogatást ad. Ez mintegy 660 ezer Ft havonta, ami a körjegyző bérét, annak közterheit és a működéshez szükséges dologi kiadásokat is bőven fedezi. Tordas és Gyúró képviselő-testületei továbbra is önállóan döntenek a saját költségvetésükről, csupán egy jegyzője lesz a településeknek, két jól szervezett, a településeken maradó hivattal.

Ez a kapcsolat nem a korábbi közös tanács újraélesztése, hanem két független önkormányzat észszerű szövetsége egy-egy feladat ellátásra, a túlélés érdekében. Mindezekről a két képviselő-testület április elején dönt.

A falu dolgainak irányítása, a képviselő-testület munkájának szervezése, új tervek megvalósítása a jelenlegi helyzetben nagyon sok tennivalóval jár. Így nekem is - mint oly sokaknak - egyre kevesebb idő jut a családomra. Pedig ez a hely fészke a jövő nemzedékének. Itt dől el, hogy megmarad-e a magyar nemzet, vagy kihal majd, mint már annyi nép. Köszönettel tartozunk azoknak, akik e fészekért a legfőbb felelősök, az édesanyáknak. Aldozatvállalásuk, kitartásuk, meleg szívük neveli fel fiainkat és lányainkat. De ne felejtsük el az édesapákról sem, akik többek között a fészekről és a bentlakókról gondoskodnak. Köszönjük mindannyiuknak!

Ahogy a természet is a tél után erőt gyűjt, megtisztul és kinyílik az új élet, úgy tisztítsuk meg mi is magunkat testileg és lelkileg, hogy tavasszal erőt, akaratot gyűjtve gyürkőzzünk neki a dolgainknak. A megváltás tudatával, a feltámadás örömevel, a tavasz illatával, a napsugár melegével érezzük, hogy szükségé van ránk az Istennek, a világnak!

Boldog húsvétot kíván: Juhász Csaba polgármester

Bartis Ferenc

Fohász Krisztushoz

Ismét hozzád cipelem szívemet,
csinálj valamit véle...
Elvégre, mi testvérek vagyunk:
közös bölcsővidékről indultunk el:
a jászolból...
Fáj a megfeszítetteted,
nem szabad beletörődnöm...
Ha vétkes voltál,
úgy vállalom minden bűnödöt
én, aki végigsöpörtem Eurázián s íme,
most megtorpanok szülőfalum temploma előtt:
félek belépni hozzád,
egyetlen Dózsa-lelkű-igaz Barátom,
pedig ajándékot hoztam neked
vándor-tarisznyámban:
szívemnyi pogányszeretetet...

Önkormányzati hírek

Tordas Község Képviselő-testülete 2007. március 20-án rendkívüli ülést tartott. Az ülés összehívásának indoka Kajászó Község Önkormányzatának kérelme a kistérségből való kiválásával kapcsolatban.

Tordas Község Önkormányzatának Képviselő-testülete - Kajászó község önkormányzatának kérelmére - hozzájárulását adta, hogy Kajászó község az Ercsi kistérségből kilépjen és a Bicskei kistérséghez csatlakozzon.

Március hónapban bekötöttük a művelődési ház szennyvíz-rendszerét a csatornahálózatba. A Víziközműveket Üzemeltető Intézményünknel a csatorna befizetések adatait - a kezdetektől a jelenlegi állapotig - egy új, használhatóbb táblázatba vitte fel a helyettesítő kollégánál, így a csatornadíj befizetések egyenlegről majdnem naprakész adataink vannak.

Az Öreghegyen, egy kissé akadozva ugyan, de beindult a szemétszállítás. A problémát az okozta, hogy a korábbi vállalkozó idén már nem vállalta a gyűjtést. A jelenlegi átmeneti helyzetben az önkormányzat emberei gyűjtik össze a zsákos kommunális (!) hulladékot és rakják át a szemétszállító autóba.

Kedves ingatlan tulajdonosok!

Az új Képviselő-testület nem változtatott a köztisztaságról és környezetvédelemről szóló rendeletén, így továbbra is az ingatlan tulajdonosa köteles rendben tartani a telekhatára és az úttest közötti területet (fűnyírás, sövényvágás, fametszés, szemét- és gyommentesítés, stb.).

Őrizzük meg a Tordas rendezettségéről korábban kialakult képet! Kérünk mindenkit, hogy ezt a területet legjobb tudása szerint, lelkiismeretesen gondozza!

Akinek problémái vannak a fűnyírással, annak meg tudjuk adni az ezzel foglalkozó vállalkozók elérhetőségeit. Ha a lehetőség megengedi, szeretnénk idén a felszólító levelektől eltekinteni. Természetesen vonatkozik ez a közterület egyéb igénybevételére is. Bízunk benne, hogy mindenki elég felnőtt ahhoz, hogy a szabályokat betartsa.

Változik viszont az elmaradt befizetések rendezése. Mivel a be nem fizetett adók, szemétdíjak összege igen jelentős, tavasztól élni fogunk a végrehajtás törvényes eszközével. Így az önkormányzat végre hozzájuthat ahhoz a jogos pénzéhez, mely elengedhetetlen a működőképesség megtartásához, és amelynek pótlására eddig sajnos kénytelen volt kölcsönt felvenni.

Dr. Hekman Tibor
helyettes jegyző

Tordas község 2007. évi költségvetése számokban

A Kisbíró előző számában helyhiány miatt csak a költségvetés szöveges része jelent meg. Az alábbiakban bemutatjuk a főbb bevételi és kiadási jogcímek összefoglaló táblázatát.

A harmadik táblázat azt mutatja, hogy hány forint célzott állami támogatás érkezik a felsorolt (legfontosabb) szakfeladatokra, amely az összes tervezett kiadás háromnegyed részét teszi ki. Így jól látható, hogy az állami támogatások mellett mekkora összeget kell előteremteni például iskolánk, óvodánk fenntartásához, vagy a sport, a művelődés támogatásához.

Hajbin Tímea
a Gazdasági és Vállalkozási Bizottság elnöke

1. táblázat

2007. évi költségvetés - Tervezetett bevételek	
normatív állami támogatás	69 846 000
átengedett központi adók	70 213 000
SZJA normatív része	14 269 000
jövedelem különbség mérséklése	33 944 000
gépjárműadó	22 000 000
ÖNHIKI	0
normatív kötött felhasználású támogat. fejlesztési támogatások	931 000
	0
hozam	0
hitelek	38 887 000
intézményi működési bevételek	39 890 000
támogatási célú pénzeszköz átvétel működésre	0
működési célra átvett pénzeszköz	6 640 000
államháztartáson kívüli	2 553 000
államháztartáson belüli	4 087 000
felhalmozási célú pénzeszköz átvétel	2 800 000
államháztartáson kívüli	1 400 000
államháztartáson belüli	1 400 000
helyi adók összesen	35 000 000
épitményadó	4 000 000
telekadó	14 000 000
vállalkozók kommunális adója	700 000
magánszemélyek kommunális adója	2 300 000
iparüzési adó	14 000 000
bevételek mindösszesen:	262 807 000

3. táblázat	Óvoda	Iskola	Művészeti Iskola	Étkeztetés*	Műv. Ház Könyvtár	Sport	Védőnő	Község üzemelt.	Szennyvíz ***
Állami támogatás	11 675 000	32 426 266	6 205 000	3 795 000	2 005 545	0	4 087 000	2 438 460	0
Térítési díjak	0	0	4 213 000	8 550 000	240 000	0	0	6 527 250	18 144 000
Összes bevétel	11 675 000	32 426 266	10 418 000	12 345 000	2 245 545	0	4 087 000	8 965 710	18 144 000
Összes kiadás	22 455 000	69 265 042	20883 498	15 995 000	12 649 096	4 287 950	5 042 380	19 854 000	25 316 532
Egyéb** forrásból	10 780 000	36 838 776	10 465 498	3 650 000	10 403 551	428 795	955 380	10 888 290	7 172 532

*az 50%-os állami hozzájárulás (nagy családosoknak) szerepel bevételként és kiadásként is 3 795 000 Ft összegben

**saját bevétel és hitel, ***a kiadás tartalmazza a jogtalan igénybevétel miatti kamatot

2007. évi költségvetés - Kiadások összesítője

2. táblázat	személyi juttatások	közteher	dologi kiadások	segélyek	támogatások	társulások	felhalmozás (beruházás)	összesen
utak, hidak, bérlakások			850 000					850 000
települési vízellátás			120 000					120 000
közvilágítás			2 957 000					2 957 000
köztisztaság			6 000 000					6 000 000
temető	120 000	74 000						194 000
sport létesítmények	1 750 000	555 000	1 983 000					4 288 000
közszéggazdálkodás	5 661 000	1 050 000	3 022 000					9 733 000
könyvtár	860 000	279 000	1 173 000				300 000	2 613 000
közművelődés	3 626 000	1 022 000	5 389 000					10 036 000
védőnői szolgálat	2 207 000	677 000	1 908 000				250 000	5 042 000
csatorna	1 258 000	399 000	23 660 000					25 317 000
polgármesteri hivatal	21 166 000	6 461 000	12 191 000				750 000	40 568 000
általános iskola	39 306 000	12 128 000	17 831 000					69 265 000
művészeti iskola	12 017 000	3 715 000	5 151 000					20 883 000
óvoda	17 909 000	5 611 000	4 835 000				100 000	28 455 000
étkeztetés			6 200 000					6 200 000
segélyezések				10 000 000				10 000 000
támogatások					4 515 000			4 515 000
társulások						4 770 000		4 770 000
likvid hitel törlesztés			11 000 000					11 000 000
Összesen:	105 880 000	31 898 000	104 344 000	10 000 000	4 515 000	4 770 000	1 400 000	262 807 000

Változás a csatorna-hozzájárulások állami támogatásában

Az utóbbi 1-2 hétben értesítést kaptunk az OTP Lakástakarék Zrt-től, amelyben tájékoztattak bennünket a lakás-előtakarékosági befizetések után járó állami támogatás változásáról. Az 1996. évi CXIII. törvény 22. §. (3) bekezdése szerint amennyiben a befizetések nem a szerződésben vállalt rendszerességgel történnek, akkor állami támogatástól eshet el a befizető a 2007. évtől kezdődően. A csatorna építéshez kapcsolódó – a lakosság nagy része által megkötött – lakás-előtakarékosági szerződés szerint minden hónapban 1000 forintot kell befizetni. A pénzt a Ráckeresztúr és Térsége Csatornaberuházó Víziközmű Társulat kezeli és az egyéb befizetésekkel együtt (Ökotám Alapítvány) utalja tovább az OTP Lakástakarék Zrt-nek. A késedelmes befizetők helyett az Önkormányzatnak kell kipótolni a szerződéses összeget.

Mindezek alapján kérjük, hogy fordítson nagyobb gondot a csatorna-hozzájárulás időben történő befizetésére (kb. minden hónap közepéig).

A kötelezettség teljesítése két módon történhet:

- személyesen a Takarékszövetkezetnél

- átutalással (ill. banki befizetéssel) a Ráckeresztúr és Térsége Csatornaberuházó Víziközmű Társulat bankszámla számára:

57800105-10003664

A hátralékokról várhatóan az első negyedéves zárást követően, április közepén-végén küld ki értesítést az Önkormányzat. Kérjük vegyék figyelembe, hogy az időben történő fizetés közös érdekünk, ugyanis a csatorna-beruházási konstrukció egyik eleme a lakás-előtakarékosági befizetésekre járó állami támogatás. Köszönjük, hogy sokan eddig is törekedtek a pontos befizetésre.

Hajbin Tímea

Egynapos látogatás Tordas testvér-településén, Puconciban

Március közepén az éves programok egyeztetésére Puconciba utaztunk. Mivel a testvérkapcsolat főként kulturális és oktatási alapokon nyugszik, ezért az iskola képviselőjében Dr. Hamza Lászlóné igazgató és Kalamár Domokos testnevelés és számítástechnika tanár, az önkormányzat részéről Juhász Csaba polgármester és jómagam, a Kulturális és Oktatási Bizottság elnökeként vettünk részt.

Különös gondot fordítottak vendéglátóink olyan programok szervezésére, melyek határokon is átívelnek és lehetőséget biztosítanak a gyerekeknek, hogy több ország részvevőivel versenyezzenek a különböző sport és kulturális programokon.

Az eseménynaptár egyeztetése után rövid látogatást tettünk az iskolában, ahol szívélyes fogadtatásban részesültünk. Belepillanthattunk az iskolások mindennapjaiba és röviden beszélgettünk az oktatás szervezetségéről.

Nálunk egyelőre még csak erős nyomás érezhető a kormányzat részéről az iskolai rendszer „hatékonyabb” működésű átszervezésére, amely persze iskolák összevonását, bezárását, szűkítését jelenti.

Szlovénia ezen a szakaszon már túl van, a megtekintett iskola is több, mint 20 település közös intézménye. A gyerekeket iskolabuszszal gyűjtik össze a távolabbi községekből.

Hiszem, hogy sok olyan információhoz juthatnánk tőlük a náluk egykor lezajlott központosításról, amely segíthetne nekünk a felesleges vargabetűk elkerülésében, és talán előrelátó ismeretgyűjtéssel megerősíthetnénk jól teljesítő iskoláink pozícióját.

Meglepő volt számomra az is, milyen egészséges büszkeséggel számoltak be a környék fejlődéséről, a helyi cégek legutóbbi fejlesztéseiről. Megnéztük annak a gyárnak a vadozatú irodáját és üzembrészét, melytől egykor az iskola vízszigeteléséhez kaptak a szigetelőanyagot. Elvittek az épülő területi hulladékátroló és feldolgozó telepre is, ahol például meglepőde tapasztalhattuk, hogy úgy is lehet hulladéklerakót építeni, hogy már 20-30 méterről sem érezni a bűzt, amit nekünk és a környéken lakóknak kilométerekről is el kell viselnünk.

Látogatásunkat egy barátságos ebéd zárta. A hazaúton volt miről beszélgetnünk, hiszen nálunk még csak kezdődnek azok az elvárt – sőt erőltetett – átalakítások, melyek nálunk már lezajlottak. Majd figyelünk...

Petz Ernő
Kulturális és Oktatási Bizottság elnöke

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS 2007

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány 3 pályázatot hirdetett a szociálisan rászorultak üdülésének támogatására. A támogatás üdülési csekk formájában történik.

1. EZÜST NYÁR - Nyugdíjasok és nyugdíjszerű ellátásban részesülők üdülésének támogatására

Pályázók köre: Azon belföldi illetékességű, nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülő 61. életévüket betöltött nők, és 62. életévüket betöltött férfiak, akiknek havi teljes összegű ellátása nem haladja meg a 75 000 Ft-ot, és más munkaviszonyból vagy vállalkozásból származó jövedelme nincs.

Támogatás mértéke: 60 000 Ft havi ellátási összegig az igényelhető üdülési csekk értéke 40 000 Ft, önrész 15 000 Ft

2. ESÉLY A PIHENÉSRE - Fogycsökkenéssel élőknél üdülésének támogatására

3. VAKÁCIÓS PROGRAM - Szakiskolai tanulók üdülésének támogatására

A pályázatok benyújtásának határideje: 2007. április 30.

A pályázatok kizárólag az előírt "PÁLYÁZATI ADATLAP 2007" illetve a "VAKÁCIÓS PROGRAM PÁLYÁZATI ADATLAP 2007" formanyomtatványon nyújthatók be.

Bővebb információ és adatlap beszerezhető a Polgármesteri Hivatalban, valamint a Nemzeti Üdülési Szolgálat székesfehérvári irodájában:

8000 Székesfehérvár, Várkörút 44.,

Nyitva: hétfő-péntek: 8-14-ig

Tel.: 22/328-594

E-mail: szekesfehervar@nusz.hu

www.udulesicsekk.hu

PETŐFI SÁNDOR: A magyar nemzet

Járjatok be minden földet,
Melyet isten megteremtett,
S nem akadtok bizonyára
A magyar nemzet pártjára.
Vajon mit kell véle tenni:
Szánni kell-e vagy megvetni? -
Ha a föld isten kalapja,
Hazánk a bokréta rajta!
Oly szép ország, oly viritó,
Szemet-lelket andalító,
És oly gazdag!... aransárgán
Ringatózik rónaságán
A kalászkok óceánja;
S hegyeiben mennyi bánya!
És ezekben annyi kincs van,
Mennyit nem látsz álmaidban.
S ilyen áldások dacára
Ez a nemzet mégis árva,
Mégis rongyos, mégis éhes,
Közel áll az elveszéshez.
S szellemének országában
Hány rejtett gyöngy és gyémánt van!
S mindezek maradnak ott lenn,
Vagy ha épen a véletlen
Föl találja hozni őket,
Porban, sárban érnek véget,
Vagy az inség zivatarja
Őket messze elsodorja,
Messze tőlünk a világba,
Idegen nép kincstárába,
És ha ott ragyogni látjuk,
Szánk-szemünket rájuk tájtjuk,
S ál dicsőséggel lakunk jól,
Hogy ez innen van honunkból.
Ez hát nemes büszkeségünk,
Melyről annyiszor mesélünk?
Azzal dicsekedni váltig,
Ami szégyenünkre válik!...
Csak a magyar büszkeséget,
Csak ezt ne emlegessétek!
Ezer éve, hogy e nemzet
Itt magának hazát szerzett,
És ha jőne most halála,
A jövődőt mit találna,
Mi neki arról beszélne,
Hogy itt hajdan magyar éle?
S a világtörténet könyve?
Ott sem lennének följegyezve!
És ha lennének, jaj minékünk,
Ezt olvasnák csak felülünk:
„Élt egy nép a Tisza táján,
Századokig lomhán, gyáván.”
Oh hazám, mikor fogsz ismét
Tenni egy sugárt, egy kis fényt
Megrozsdásodott nevedre?
Mikor ébredsz önértetre?

A közoktatási intézményfenntartó társulások törvényi háttere

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) módosításáról rendelkező 2006. évi LXXI. törvény (továbbiakban: módosító törvény) az általános iskola intézménytípust újraszabályozta. A Kt. 26. § (1) bekezdése értelmében „az általános iskolának nyolc évfolyama van”. Ezzel a törvény csak és kizárólag a nyolc évfolyammal működő iskolákat tekintti általános iskolának.

A Kt. 26. § (3) bekezdése kimondja, hogy „Az alapító okirat szerint nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola, másik nyolc évfolyammal működő általános iskola vagy legalább hat évfolyammal működő gimnázium tagiskolájaként látja el feladatait. E rendelkezések alkalmazásában nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolának kell tekinteni azt az iskolát is, amelyikben - az alapító okiratban meghatározottak ellenére - egymást követő két tanítási évben nem indult osztály a hetedik és a nyolcadik évfolyamon”.

Ez kiegészítve a Kt. 133. § (3) bekezdése értelmében a fenntartónak 2008. augusztus 31-ig gondoskodnia kell a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolájának tagintézménnyé történő átalakításáról, vagy az általános iskolai feladatok - e törvényben meghatározottak szerinti - iskolafenntartás nélkül történő megoldásáról.

Már a 2006/2007. tanévtől kezdődően vizsgálni kell, hogy indult-e a létszámhatárnak megfelelő hetedik és nyolcadik évfolyam az általános iskolában. A hetedik és nyolcadik évfolyamon indított osztályokat csak abban az esetben lehet figyelembe venni, ha az egyes osztályok tanulói létszáma eléri a maximális osztálylétszám ötven százalékát, azaz a 15 főt. A törvény előírja, hogy a létszámok vizsgálatánál a tényleges tanulói létszámot kell figyelembe venni, tehát a sajátos nevelési igényű gyermekeket is 1 főnek kell tekinteni.

Megoldást az intézményi társulás életre hívása jelent, ehhez nyújt segítséget a települési önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény (továbbiakban: társulási törvény), amely részleteiben meghatározza a társulási megállapodások típusait és annak főbb tartalmi jegyeit.

E megállapodások közül a legáltalánosabb:

- két vagy több önkormányzat megállapodást köthet egy közoktatási intézmény fenntartására: Itt egy önálló intézményt hoznak létre a társult önkormányzatok, s az intézmény székhelye a társulási megállapodásban kijelölt ún. „gesztor” önkormányzat székhelyén lesz, amely önkormányzat ellátja az intézményhez kapcsolódó igazgatási feladatok jelentős részét. Nem minden ügyben kap a gesztor önkormányzat szabad kezet, hiszen az intézményvezető megbízása, kinevezése, felmentése, valamint az intézmény költségvetésének elfogadása a társult önkormányzatok képviselő-testületeinek döntési körébe tartozik. Az önkormányzatok úgy kötik meg a megállapodást, hogy az egyik településen az 1-6. évfolyam helyben marad tagintézményként és a 7-8. évfolyamos gyermekek másik településre, az intézmény székhelyére iskolabusszal járnak iskolába. Természetesen az intézmény székhelyén 1-8. évfolyamos általános iskola működik, s így mindkét településen biztosított az alsóbb évfolyamok helyben történő nevelése-oktatása.

Amennyiben

- Tordas - Gyúró intézményfenntartó társulást hoz létre a települések iskoláinak üzemeltetésére, de az átlagléttség követelményeknek nem felel meg, akkor 11 295 000 Ft többlettámogatás jár éves szinten (2007-ben).
- Tordas - Gyúró intézményfenntartó társulást hoz létre a települések óvodáinak és iskoláinak üzemeltetésére, de az átlagléttség követelményeknek nem felel meg, akkor 15 165 000 Ft többlettámogatás jár éves szinten (2007-ben).
- Tordas - Gyúró intézményfenntartó társulást hoz létre a települések iskoláinak üzemeltetésére, és az átlagléttség követelményeknek megfelel, akkor 22 295 000 Ft többlettámogatás jár éves szinten (2007-ben).

- Tordas - Gyúró intézményfenntartó társulást hoz létre a települések óvodáinak és iskoláinak üzemeltetésére, és az átlagléttség követelményeknek megfelel, akkor 28 965 000 Ft többlettámogatás jár éves szinten (2007-ben).

Az oktatási intézmények állami támogatás feletti finanszírozása a kistérségek önkormányzataira jelenleg elviselhetetlen terhet ró (az intézményfenntartáson kívül nem jut másra forrás). A többlettámogatások ennek a tehernek a jelentős csökkentését eredményezik. Az így felszabaduló saját bevételek felhasználása azután a települések képviselő-testületeinek döntésén múlik.

Ha az intézményfenntartó társulás egyik formája sem jön létre (a két település, vagy más önkormányzatok között), úgy a fenti összegek valamelyikének elvesztésén túl kistérségünknek az általa ellátott többi feladatra (családsegítés, támogató szolgálat, közösségi pszichiátriai ellátás, gyermekjóléti alapszolgálat, pedagógiai szakszolgálat, belső ellenőrzés, központi ügyelet, területfejlesztés) 2007. évben igényelt 52 millió Ft-os támogatását a hét önkormányzatnak vissza kell fizetnie és a későbbiekben ezen feladatokra évente visszafizetnie szükséges.

Krepsz János
irodavezető

Szent László Völgye Kistérségi Szolgáltató Iroda
Martonvásár, Budai út 23.
Tel.: 22/569-127, kisterseg@rkt.hu
www.szentlaszlo-kisterseg.hu

Motto:

A kistérségi társulások célja a kapacitások, erőforrások koncentrációja a hatékonyság növelése érdekében. Ezt az együttműködést az állam – szigorú feltételek mellett ugyan, de - többlettámogatással juttatásával támogatja.

Ez történt 2007. március 10-ig:

- A Társulás Tanácsa elfogadta a Társulás 2007. évi koncepcióját, költségvetését, és a 2007-2013-as időszakra vonatkozó ciklusprogramot. (Nevezett dokumentumok, továbbá az ülések jegyzőkönyvei, és a társulásra vonatkozó egyéb információk a www.szentlaszlo-kisterseg.hu honlapon megtekinthetők.)
- 2007. január 1-től a Társulás fenntartásába került a martonvásári Családsegítő Szolgálat Szent László Völgye Segítő Szolgálat néven, melynek közvetlen irányítására az intézményvezetői állásra kiírt pályázat lezárásáig, ill. legkésőbb 2007. december 31-ig Szabóné Pályi Judit kapott megbízást.
- A kistérségi közös közoktatási feladatellátás problémái miatt a Társulás Tanácsa megfelelő alternatívák sürgős kidolgozása érdekében összehívta a közoktatási munkacsoportot, és felkérte az érintett igazgatókat, hogy haladéktalanul készítsenek elő döntésselőkészítő anyagot képviselőtestületeik számára.
- A Társulás belépett a Magyar Önkormányzatok Szövetségébe, mely szervezet alelnökévé választotta Ónody Miklós urat, Társulásunk egyik alelnökét, Ráckeresztúr polgármesterét.
- Az említett honlapon már megtekinthető a Társulás munkaszervezete által megpályázott támogatásból készített kistérségi turisztikai portál (mely várhatóan hamarosan végleges formát ölt).

A kistérségek fejlesztésében egyre nagyobb szerepet betöltő különféle pályázatok minél hatékonyabb megszerzése és felhasználása érdekében a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. 26. térségi tanácsadót vett fel a tavalyi év elején a Közép-dunántúli Régióban. Az Ercsi kistérségben ezt a feladatkört 2006. január 17-e óta Turcsányi Sándor látja el.

Turcsányi Sándor, térségi tanácsadó elérhetőségei:

Kistérségi Társulás Szolgáltató Iroda:
Tel./Fax: 22/569-127 és 22/569-128, Mobil: 06 30/6688-056
E-mail: sandor.turcsanyi@kdrfu.hu

Szociális szolgáltatások kistérségünkben

2007. január 1-jével a martonvásári Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat jogutódjaként megalakult a Szent László Völgye Segítő Szolgálat, amely a Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulás tagönkormányzatainak településein látja el feladatát. Ez a feladatellátás Ercsi város kivételével Baracska, Gyúró, Kajászó, Martonvásár, Tordas, Ráckeresztúr településekre vonatkozik. Az intézmény szolgáltatásai a szociális alapszolgáltatásokra, a speciális alapszolgáltatásokra és a gyermekjóléti szolgáltatásra terjednek ki. A szolgáltatások köre minden korosztály számára elérhető, hozzáférhető.

Szent László Völgye Segítő Szolgálat szolgáltatásai:

- Családsegítő szolgáltatás
- Gyermejjóléti szolgáltatás
- Támogató szolgálat
- Közösségi ellátás
- Információnyújtás

Általános szolgáltatásként az intézmény munkatársai információs tanácsadást nyújtanak, mely során a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokat, szolgáltatásokat igénylők tájékoztatása történik, az ellátások hozzáférhetőségéről, az igénybevételükre vonatkozó szabályokról. Ilyen szociális biztonságot megteremtő ellátások – a gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási, foglalkoztatási, valamint fogyatékossgal összefüggő ellátások. Az intézményben megtalálhatók az ellátásokhoz szükséges formanyomtatványok is.

A családsegítő szolgáltatás keretén belül a szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott segítségnyújtás történik, mely lehet:

- Szociális és életvezetési, mentálhigiénés tanácsadás
- Családokban jelentkező működési zavarok, konfliktusok megoldásának elősegítése
- Közösségfejlesztés, csoportos terápiás programok szervezése, családterápia, konfliktuskezelés
- Tartós munkanélküliek vagy fiatal munkanélküliek, lakhatási problémákkal, adóssággal küzdők, kritikus rétegek, szenvedélybetegek (alkohol, kábítószer, játékszenvedély), részére nyújtott tanácsadás
- Gyakorlati segítségnyújtás álláskereséshez (állásinterjú, önéletrajz írása, kapcsolatfelvétel a munkáltatóval)

Támogató szolgáltatás keretén belül a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása történik.

- Speciális személyi szállító szolgálat működtetése
- Fogyatékossgal jellemező megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, fejlesztő tevékenységekhez való hozzájutás segítése, információnyújtás, tanácsadás
- Jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségeinek biztosítása
- Fogyatékossgal élők kapcsolatkézségeinek javítása, családi kapcsolataik erősítése
- Fogyatékos személyek munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások igénybevételének elősegítése

Közösségi ellátás során a pszichiátriai vagy a szenvedélybetegek lakókörnyezetben történő gondozása, rehabilitációjuk elősegítése:

- Segítségnyújtás az önálló életvitel fenntartásában
- Meglévő képességek megtartása, fejlesztése
- Háziorvossal, kezelőorvossal való kapcsolattartás
- Pszicho-szociális rehabilitáció, szociális és mentális gondozás
- Orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen való részvétel ösztönzése, figyelemmel kísérése

Gyermejjóléti szolgáltatás, mint alapellátás hozzájárul a gyer-

mekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

- Tájékoztatót nyújt a gyermek jogáról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, az ezekhez való hozzájutásról
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, hivatalos ügyek intézése
- Szabadidős programok szervezése
- Családi konfliktusok megoldásának lehetősége, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében

Egyéb szolgáltatásaink:

- Pszichológiai szolgáltatás (Pszichológus szakember segítségével, krízishelyzet, családi konfliktusok, nevelési tanácsadások, kapcsolattartási ügyekben.)
- Jogi szolgáltatás (Jogász szakember segíti a felmerülő jogi problémák megoldását.)
- Mentálhigiénés tanácsadás (Mentálhigiénés szakember segíti a lelkiileg egészséges személyiség kialakulását, a pozitív életérzésekkel járó belső egyensúly megteremtését, stabilitását, rehabilitációját.)
- Foglalkoztatási Információs Pont (Szakember segíti a – Munkaügyi Központokkal kapcsolatban állva – a nyilvántartott munkalehetőségek alapján az elhelyezkedést a munka nélkül lévők számára.)
- Szociális szakképzés hallgatóinak terepoktatása (Szakképzett szociális terepmentőrök segítik a középfokú, főiskolai, egyetemi hallgatók gyakorlati oktatását.)

Forduljon hozzánk ha ...

- úgy érzi, hogy felmerülő problémája megoldásában segítség-re, támogatásra van szüksége
- nincs elég energiája problémája leküzdéséhez
- nincs információja arról, hová fordulhat, milyen ellátásokat vehet igénybe
- szeretné valakivel megosztani gondjait
- egy jó közösségi program, ötlet megvalósításához szeretne partnereket találni
- ha munkanélküli és állást keres

Megtalálsz bennünket, ha ...

- problémád van, s nincs kihez fordulnod,
- elhagysz vagy elhagyott vagy
- bántalmaznak
- ha úgy érzed nem értenek meg és jó lenne, ha valaki meghallgatna
- szeretnél megszabadulni káros szenvedélyedtől, de egyedül nem megy
- van egy jó ötleted, akár közösségi programok, ifjúsági rendezvények megvalósításához

Ügyfélfogadási ideje Tordas településen:

szerda: 8.30-10.30 pszichiátriai ellátás
Simon György közösségi gondozó
9.00-10.00 támogató szolgáltatás
Bendákné Lengyel Edina személyi segítő
10.00-11.00 családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás
Kürthy Miklósné

Az ügyfélfogadás helye: Polgármesteri Hivatal, Szabadság u. 87.

A Szent László Völgye Segítő Szolgálat nyitvatartási ideje:

hétfő – csütörtök: 7.30-16.00

péntek: 7.00-14.00

Az intézmény címe: 2462 Martonvásár, Budai u. 4.

Telefon: 22/460-129; 22/460-023

E-mail cím: segito@martonvasar.hu

A Szent László Völgye Segítő Szolgálat nevében:

Szabóné Pályi Judit
megbízott intézményvezető

Kedves Tordasiak!

Bár az elmúlt egy hónap során sok mindenkivel találkozom, talán kicsit meg is ismertek, engedjék, engedjétek meg, hogy pár szóban bemutatkozzam, és írjak egy keveset az elképzeléseimről.

2005-ben végeztem védőnőként a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karán. Egy ideig itthon dolgoztam, azután hosszabb időt, közel egy évet töltöttem Angliában, ahol sok mindent kipróbáltam. Sokat tanultam ez alatt az idő alatt, magamról, barátságokról és rengeteg mindenről. Hazatérve tudtam, nagyon szeretnék védőnőként elhelyezkedni, így nem is olyan hosszú keresés után megpályáztam a tordas-gyúrói helyettes állást, amit - nagy örömmre - sikerült elnyernem. Így 2009 februárjáig én fogom helyettesíteni Révész Mónikát.

Májustól szeretnék szülésre felkészítő beszélgetéseket, tanfolyamot tartani a várandós kismamáknak és párjaiknak. Ennek programját körülbelül így képzelem:

1. Terhesség alatti vizsgálatok: mi miért történik?
Hogyan változik a mama teste és lelke?
2. Mit tehet a kismama, hogy mindketten egészségesek legyenek?
Életmód változása a terhesség és szoptatás idején
3. Család születik
Az apa szerepe a várandósság és szülés alatt és után
4. Hogyan fog világra jönni a kisbabám, milyen lesz a szülés?
Szülési fájdalomcsillapítás
5. Szülni, születni máshogyan - alternatív szülés
Ki a dűla?
Mit tesz a szülésznő?
Kit vigyek magammal?
6. Mit vigyek a kórházba?
Baba-mama keletyke
Babaápolás, szoptatás
7. Juttatások, segélyek, intéznivalók
GYES, GYED, GYÁS, családi pótlék, családi adókedvezmény
Apasági nyilatkozat stb.

Ez hozzávetőleg hét alkalmat jelentene, kétheti gyakorisággal.

Terveim között szerepel a fiatalokkal való rendszeres találkozás. Szeretnék a nyári szünet alatt szintén kéthetente egy-egy délelőtti beszélgetni velük drogokról, alkoholoról, szexualitásról, egészséges életmódról, testi változásokról stb. Kötetlen formában, kihasználva a nyár szabadságát.

Szeretném mindenkinek megköszönni az eddigi kedvességét, segítőkészségét, megértését! Minden témában várom a javaslatokat, ötleteket, hozzászólásokat. Elérhető vagyok a tanácsadóban de a banyacska@vipmail.hu e-mail címen is. (Sajnos az előző számban hibásan jelent meg a tanácsadás időpontja, helyesen: szerda 8.30-12.00-ig.)

Végül egy Juhász Gyula idézettel kívánok mindenkinek kellemes húsvéti ünnepeket!

„Köszönt e vers, te váltig visszatérő
Föltámadás a földi tájakon,
Mezők smaragdja, nap tűzében égő,
Te zsendülő és zendülő pagony!
Köszönt e vers, élet, örökkön élő,
Fogadd könnyektől harmatos dalom:
Szívemnek már a gyász is röpke álom,
S az élet: győzelem az elmúláson.”
(Húsvétra)

Tisztelettel: Téglás Vera
védőnő

Keresztút

Jézus üzenete, egész lénye keresztezi emberi útjainkat. Útjainkat, amelyeket sokszor másoktól elfordulva, megalkuvó módon, csak magunkra gondolva járunk. Jézus úgy van velünk, hogy keresztezi útjainkat. Az enyémet is, a tiédet is. Persze ez fájdalmas és megalázó felismerés. Felismerni, hogy attól, akiről azt hittük, hogy magunk rendelkezünk fölötte, hogy mi úti-társunkká fogadtuk őt, tőle már régen jó messzire kerültünk.

A haragvó tanítványoknak is megalázó élmény volt, amikor közölte velük: nem tudjátok milyen lélek van bennetek. Amikor az éhező tömegre mutatva azt az utasítást adta, hogy ők adjanak nekik enni. Amikor a viharba került csónakban kicsinyhitűnek nevezte őket. Amikor az utolsó estén elkezdte megmosni a lábukat. Amikor feltámadása után újra eléjük állva keresztezte a jövőre vonatkozó elképzeléseiket.

Ma talán így mondanánk: újra és újra keresztbe tett nekik. Keresztülhúzta a számításait és az elképzeléseiket. Pedig mi-csoda számítások voltak és mi-csoda elképzelések! Csoda, hogy egyáltalán mellette maradtak, hogy megmaradtak tanítványainak. Állandó, folyamatos, mindig visszatérő megszégyenülések után.

Talán azért, mert ők rájöttek, ráébredtek hogy másként nem lehet. Ráébredtek, hogy minden keresztezés egy kereszteződés, ahol irányt kell, irányt lehet váltani. Rájöttek, hogy a tanítvány útja, az ember útja csak céltalan és végül sikertelen lehet, ha nem kereszteznék azt újra és újra mindaz, amit tesz, amit mond a Mester. Ha nem állna elénk, szólítana bennünket újra Jézus, aki feltámadt.

Túltekintve ennek a földi életnek végső határán föltehetjük mi is a kérdést: „Mi jót tegeyek, hogy elnyerjem az örök életet?”

Egyszerű a válasz: Vedd észre a kereszteződéseket!

Süller Zsolt
evangélikus lelkész

I. BÁRKA ZENEI NAP

Tordas
2007. május 12.
14 óra

"Mert Ő a mi Békességünk" (Ef.2:14.)

Helyszín:
Szabadtéri színpad (sportpálya)

Fellépnek:
Érdligeti dicsőítő zenekar
Gável testvérek
Hozsanna kórus
Juhász Csaba és barátai
Large Room
Pintér Béla
Szövédnek
Vészbejárat

MINDENKIT SZERETTEL VÁRUNK!

A tordasi baptista, evangélikus, katolikus és református közösség

(Eső estén a helyszín a tordasi Művelődési Ház)

VAS- ÉS PAPIRGYÚJTÉS

Az iskola diákönkormányzata vas- és papírgyűjtést szervez április 14-ére, szombatra

Kérjük a falu lakosságát, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan a hulladékgyűjtés napján, szombaton reggel helyezték ki az elszállítható fémhulladékot az út mellé.

A feleslegessé vált újság-papírt és kartonpapírt is ezzel a módszerrel fogjuk begyűjteni.

Nem kell szétválogatni a színes és a fekete-fehér papírokat! Kérjük a papírt kötegelve, szintén tegyék ki az út mellé, jól elkülönítve a háztartási hulladéktól, mert a szombati nap a szemét elszállításának a napja is.

Kérjük továbbá azokat az apukákat, nagypapákat, fiatalembereket, akik ráérnek aznap délelőtt, és a munkájukkal tudnának segíteni a vashulladék teherautókra való felpakolásában, hogy reggel 8 órára jöjjenek az iskola elé. Ugyan ezen a helyen és időben a felsős diákokat pedig a papírhulladék rakodásához várom. Az elmúlt években (különösen a tavalyiban) a dolgos, segítő kezekből volt a legkevesebb. Őszintén remélem, hogy az idén ez nem így lesz! Jó lenne, ha minél többen el tudnának jönni, így hamarabb be tudnánk fejezni a munkát és senki sem fáradna el olyan nagyon!

Itt szeretném megköszönni a polgárórség vezetésének és a polgárőröknek a munkáját, hogy őrizték a vashulladékot az idegenek elől, sőt a teherautókra való felrakodásban is jelentős részt vállaltak.

Ebben az évben még külön gondot jelent, hogy nincs elég teherautó, ami Ráczeresztúrra szállítaná a vasat. Ha valakinek ilyen jármű a birtokában van és tudna segíteni, azt köszönettel vennénk.

Emelőkocsi viszont lesz, amivel a nehezen mozdítható, nagy tömegű tárgyakat is fel lehet emelni a kocsikra. Akinél ilyen van (kazán, autóroncs, stb.) az kérem, jelezze személyesen az iskolában, vagy 06(20)365-6820-as telefonon, hogy meg tudjuk szervezni az elszállítást.

A hulladékgyűjtésből befolyt pénzből a tanév végi jutalomkönyveket, valamint a művészeti iskolának további hangszereket, jelmezeket szeretnénk vásárolni.

Előre is köszönünk minden segítséget!

Kalmár Ferencné, diákönkormányzat vezető

KIRÁNDULÁS SZLOVÁKIÁBA

KRASNAHORKA VÁRA ÉS A DOBSINAI JÉGBARLANG

Iskolánk diákönkormányzata már évek óta szervez tavasszal 1 napos külföldi utazást. Az idén SZLOVÁKIA az úti cél.

Az utazás időpontja: június 23., szombat

Ez a tanévzáró utáni első hétvége. Az előzetesen meghirdetett időpont sajnos nem jó, mert osztálykirándulás és néptánc fellépés is esik arra a napra. Ráadásul a jégbarlangban is kellemesebb lesz akkor már a klíma, mivel már nyár elejében leszünk. Utazás: luxus autóbusszal

Indulás: reggel 6 órakor, a sportpálya melletti parkolóból
Visszaérkezés: este 20-21 óra körül.

Program:

A délelőtt folyamán a DOBSINAI JÉGBARLANGOT tekintjük meg. Magyar nyelvű idegenvezetéssel kb. 40 percet vesz igénybe a végighaladás a kb. fél km hosszú jégbarlangon. Betonjáródnán, kivilágított termeken át kényelmesen sétálhatunk, csupán egy dzsekire vagy melegebb pulcsira lesz szükség.

A délutánt pedig KRASNAHORKA VÁRÁBAN töltjük. Itt szintén lesz magyar nyelvű idegenvezetés. Ez a vár az Andrássy-család tulajdonában állt. Szépen felújított, korhű bútorokkal berendezett kővár, melyben képtár és fegyvergyűjtemény is található. Sőt itt nyugszik üvegkoporsóban „a lőcsei fehér asszony” rejtélyes körülmények között mumifikálódott holtteste is.

Részvételi díj: 5 000-6 000 Ft, a résztvevők számától függően. Belépők: gyerekeknek kb. 200 SKK, felnőtteknek 300 SKK (1 szlovák korona = kb. 7,80 Ft)

Jelentkezni lehet és bővebb felvilágosítás kérhető: Kalmár Ferencné Magdi nénitől a 06-20/365-6820-as telefonon.

Szülők, nagyszülők, testvérek jelentkezését is várjuk! Sőt minden Kisbíró olvasót!

Az útiköltséget 3 részletben is lehet fizetni. Április, május, június, 3x2 000 Ft.

Jelentkezési határidő: április vége.

Jó utazást, szép élményeket kívánok!

Kalmár Ferencné, diákönkormányzat vezető

ISKOLAI VERSENYEK - EREDMÉNYEK

Az Iskolaszövetség Kajászón február hónapban anyanyelvi vetélkedőt rendezett az alsó tagozatosoknak.

Eredményeink:

2. osztály

Erdélyi Kristóf 93 p., Zaka Dániel 92 p., Konczos Vince 91 p., Szabó Gábor 91 p., Márhoffer László 82 p.

3. osztály

Kónya Kitti 223 p., Sárossy Sarolta 218 p., Kiss Evelin 154 p.

4. osztály

Koczás Eszter 76 p., Kiss Vivien 75 p., Zoltai Liza 71 p.

Március hónapban – mint már évek óta – részt vettünk a pázmándi iskola által meghirdetett területi versenyeken. 1-4. osztályos tanulónk a területi matematika versenyen, valamint 1-2. osztályos tanulónk versmondó, 3-4. osztályosaink pedig prózamondó versenyen képviselték iskolánkat. Büszkék lehetünk tanítványainkra. Valamennyi vers- és mesemondó diákunk szépen teljesített, közülük Kónya Kitti 3. oszt. tanuló II. helyezést ért el.

Az 1. osztályból két tanuló vesz részt a Bendegúz Gyermekek és Ifjúsági Akadémia Országos levelezős versenyében. Az I. félév teljesítménye alapján Pápai Áron arany minősítést, Márhoffer Szilveszter pedig bronz minősítést kapott.

Befejeződött a „Felnevelő tájunk” 6 fordulós megyei honismereti vetélkedő levelezős szakasza, amelyre iskolánkból 9 csapat nevezett be a 3. és 4. osztályból. A 3. osztályos LILLIOM nevű csapatunk a 11. lett.

Tagjai: Benedek Flóra, Milichovszky Nóra és Kiss Evelin. A többi csapat is előkelő helyezést ért el.

Februárban a rossz idő miatt elmaradt a velencei Zöldliget Általános Iskola által szervezett természet- és környezetvédelmi verseny téli fordulója. Márciusban pótoltuk be egy gyönyörűsége tavaszi napon. Huszan gyalogoltunk (6., 7. o.) Pákozdról indulván a Velencei-hegységben túráztunk (Bella-tó, Ingókövek), majd Sukoró felé vettük utunkat. Az idő még mindig csodálatos volt, így tovább sétáltunk, egészen a velencei strandig. Útközben mókusokat, pillangókat, halott borzot, vadkacsákat, hattyúkat láttunk. A tervezett 8 km helyett sikerült 18 km-t megtennünk.

Március 21-én adtuk le az „elméleti” anyagokat, természettel kapcsolatos plakátokat, naptárakat készítettünk, az évszakokra, hónapokra jellemző idézeteket gyűjtöttünk.

Kíváncsiak vagyunk a májusi, utolsó fordulóra; amolyan természetjáró triatlon várható a Velencei-tavon és a hegységben.

Gratulálunk valamennyi versenyző diákunknak!

Somfai Sándorné, alsós munkaközösség vezető

Az SZJA 1 %-ával támogassa az iskolát!
A Babel Alapítvány adószáma: 18486874-1-07

CSELGÁNCSS

A 2007. március 25-én, Leányfalun megrendezett cselgáncs versenyen a következő eredményeket érték el a tordasi versenyzők:

Óvodások:

I. hely: Szabó Imola

III. hely: Tímár Fanni, Szilágyi Szabolcs, Kónya Bálint

Iskolások:

I. hely: Erdélyi Kristóf, Récsi Ádám, Sárossy Gyula, Karpenkó Dániel

II. hely: Pápai Áron, Schachay Károly, Konczos Vince, Kalamár Botond, Kónya Bence, Karpenkó Norbert

III. hely: Erdélyi Gábor

Mindkét korcsoportban a legtechnikásabb versenyzőnek járó serleget szakosztályunk versenyzői nyerték el.

Óvodásoknál Szabó Imola lett a legtechnikásabb versenyző, míg az iskolásoknál Récsi Ádámot látták a legtechnikásabb versenyzőnek a szervezők.

Kalamár Domokos
testnevelő tanár

Március 15-én méltó módon emlékeztünk az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeire és hőseire.

ISKOLAI RENDEZVÉNYEK

Március elején nyílt nap volt iskolánkban. A szülők részt vehettek a tanítási órákon, szép számmal éltek ezzel a lehetőséggel. Bepillanthattak az iskolában folyó oktató-nevelő munkába, az iskolai életbe, gyermekeik tanítási órán nyújtott teljesítményébe, magatartásába.

Március 10-én felsős diákjaink múzeumlátogatáson vettek részt a budapesti Nemzeti Múzeumban.

Március 12-én az alsó tagozatos tanulókkal az érdi színházban az Új lakó az Erdésházban című zenés mesejátékot láthatuk.

A sok feladat, munka után egy kis pihenés következik a tavaszi szünetben. Utolsó tanítási nap április 4 szerda, a szünet után április 11-én szerdán kezdődik ismét az aktív munka.

Április 16-án A Költészet Napja alkalmából Bartis Ferencre emlékezve szavalóversenyt rendezünk közösen a könyvtárral. Diákjaink két verssel készülnek. A felsősöknek a szabadon választott vers mellett egy Bartis Ferenc verssel kell készülni, az alsósoknak Weöres Sándor vers a kötelező. Minden érdeklődőt szeretettel várunk, a felsős szülőket a könyvtárba, az alsós szülőket az iskolába.

A szünetben kívánok mindenkinek jó pihenést, Kellemes Húsvéti Ünnepeket!

Somfai Sándorné
alsós munkaközösség vezető

MŰVÉSZETI ISKOLA

Visszatekintés:

február „Böjtelő hava”

Február 26-án ismét bizonyítottak művész növendékeink és felkészítő tanáruk, Kovács Erika. A Seregélyesen meghirdetett „Farsangi maszk és álarc” versenyt agyagból készített szebbnél-szebb darabokkal megnyerték gyermekeink. Az első díjat Oláh Balázs kapta, s a többi kis alkotót meghívta a seregélyesi iskola két napos hétvégi közös alkotó jellegű táborozásra, ahol kicserélhetik egymás tudását, mindezt teljesen ingyenes ellátással.

március „Böjtmás hava”

- 5-én nagyon vártuk az érdeklődőket a nyílt tanítási napon, de csak egy-egy szülő kukkantott be a tánc- és zenei óráinkra.

- 10-én Velasquez De La Torre Krisztina tanárnő szervezésében a Nemzeti Múzeumot látogatták meg az általános és művészeti iskola növendékei közösen, Kovács Erika a régészeti kiállításon vezette végig az érdeklődő diákokat.

- A táncos fiúk rengeteg külön munkával, lelkesen készültek nemzeti ünnepünkre, március 15-re, ahol első alkalommal mutatták be a Szabó Szilárd által elkészített **Székely verbunk c.** koreográfiát, mely a 4. osztály ünnepi összeállítását színesítette.

A **verbunk** jelentése: verbung m. Werbung „toborzás”. A verbuválás az állandó hadsereg felállítása (1715) után kialakult, mulatozással és tánccal egybekötött toborzás. 1780-1830 között uralkodott Magyarországon a „verbunkos” zenei stílus, s ebből alakult ki az újabb kori nemzeti stílus, amely a XIX. sz. minden magyar műzenei formájának alapjául szolgált.

Gyökerei között világosan felismerhetők a magyar népies muzsikálás hagyományai, az iszlám stílusának, s egyes közel-keleti, balkáni, és szláv stílusok kisugárzása, valamint az újabb bécsi-olasz muzsika elemei. A tánccal és zenével való katonai toborzásról a XVIII. sz. közepe óta van adatunk. A székely verbunk is ennek a több száz éves hagyománynak a maradványa.

Székely verbunk március 15-i ünnepségen

- Március 24 – én szombaton a Magyar Néprajzi Múzeumban rendezték meg a „Tiszán innen – Dunán túl” c. országos népdaléneklési minősítő versenyt, melyre bejutottak a pázmándi gyerekek, akik között Kimberger Cynthia és Szabó Kincső néptáncosaink is énekeltek Domak Anikó tanítványaiként, mint meghívott jó „torkú” vendégek. A tordasi iskola jelmezekkel is tudott segíteni, stílusosan, hisz a kórus neve „Röpike”, - mely egy jellegzetes női felsőruházat neve-, s a lányok röpikeben léphettek föl. A csapat Arany minősítést nyert, mihez gratulálunk, s őszintén örülünk, hogy a kultúra, a népdal össze tud kötni, barátságokat tud szőni. Domak Anikó iskolánkban 2007/08-as tanévben újra indít népi ének szakot, várjuk a jelentkezőket!

Mindezen programok mellett a nagyobb lányok Furik Rita koreográfustól tanulnak egy a táncsoportunk nevét viselő leánytáncot Mátyusföldről, a „pilikézést”. A kisebb táncosok pedig egy ritka hagyományt fognak színpadra vinni, a Szent-Iván napjához kötődő tűzgrást Berzencéről (Somogy). E népszokás gyökeréről röviden szólunk:

Keresztelő Szent János az utolsó próféta és Jézus előfutára, ő

kereszteli meg Jézust. Az ő személye kapcsolja össze az Újszövetséget az Ószövetséggel. A nyelvünkben máig élő Szent Iván név a bizánci egyház kultikus befolyására emlékeztet. Szent Iván napja a nyári napforduló ünnepe, a szertartásos tűzgyújtás egyik jeles napja. A keresztény egyház Szent Jánost tette a nap védőszentjévé. A középkori egyház liturgiájába építette be és megszentelte a Szent Iván napi tüzet. A nyári napfordulóhoz, június 24-hez különböző hiedelmek kötődnek: természet-, egészség-, szerelemvarázslás.

Az utolsó tűzgrásra az elmondások szerint 1940-42-ben került sor Berzencén, ahol „lobbogatásnak” is nevezték. „Régi szokás szerint Szent Iván estéjén ugorjátok át a tüzet, hogy legyen több búza, kukorica, kender, és szőlő, a lányok jól menjenek férjhez és a fiúk jól nőszüljenek.” – ez a pontosan lefordított (mivel Berzencén szerbek is éltek, ezért őrződött meg ez a hagyomány), ugrásra felszólító szöveg részlet szinte mindent elárul arról, hogy a tűzgrásnak milyen varázserőt tulajdonítottak.

Elkövetkező programjaink:

április „Szent György” hava

április 4. (szerda), 16 óra – művelődési ház Húsvéti játszóház - kézműves foglalkozás, húsvéti tojásfestés kalocsai pingálós asszonyokkal, „sibafonás”, táncház Boldi zenekarával és az asszonykórusral

április 16. (hétfő)

Hangszeres zenei bemutató A Költészet napja alkalmából 10 órakor az óvodában, 11 órakor az iskolában

április 10. (kedd)

Országos Kerámiakészítő Verseny Nevezési anyagok elküldési határideje a Balaton-felvidéki SZÍN-VONAL Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolába, Badacsonytomajra

április 24-25-26. (kedd-csütörtök)

A kézműves és kerámia szakokon nyílt nap (naponta 13-17 óráig) a művelődési házban

április 30. (hétfő), 19 óra

A májusfa körbetáncolása a nagylányokkal, („Pilikézés”) a sportpályán

május „Pünkösöd hava”

május 12. (szombat)

Néptánc Országos Csoportos Tanulmányi Verseny VI. elődöntő (gyermek fesztivál, somogyi tűzgrás, gyimesi táncok - közép-ső csoport), Székesfehérvár, Barátság Háza

május 18-19. (péntek, szombat)

Kerámia verseny döntője (továbbjutás esetén)

május 19. (szombat)

Tánc - Mozgás - Változás Fesztivál Csákváron

A Néptánc nagycsoport és 10 kerámia tárgy a kiállításra

május 26-28. (szombat-hétfő) Pünkösöd

Országos Tanulmányi verseny döntője (továbbjutás esetén)

június „Szent Iván hava”

május 31. - június 4.

Romániai Gyermeknap Fesztivál Gyimesközéplon

június 8-9. Tordasi Kulturális Fórum - vizsgák

június 16. (szombat), 17 óra Tanévzáró

Augusztus 22-26.

V. Szűcs Béla Gyermek- és Ifjúsági Tánc tábor ifiknek: szászcsávási táncok, kicsiknek: somogyi táncok, gyermekjátékok – A művészeti iskolásoknak ingyenes!

Nyílt napok:

Zenei hangszerbemutató, koncert - április 16. (hétfő)

10 óra óvoda, 11 óra iskola

Képzőművészet – április 24-25-26. (kedd-csütörtök)

13-16 óráig, művelődési ház

Tánc – április 23. (hétfő) 14-19 óráig, tornaterem

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Beiratkozás a 2007/08-as tanévre: 2007. május 2-25.

Németh Ildikó
a művészetoktatás vezetője

A MŰVELŐDÉSI HÁZ RENDEZVÉNYEI

A sok farsangi mulatozás után egy kicsit csendesebb időszak következett. Tudtunk időt szakítani állandó programjainkra, nem akadtunk folyton díszletekbe, elő- vagy utómunkálatokba. Minden hónap első hétfője a nyugdíjasoké, az ezt követő hétfőn 16.30-tól a kismamákat, kispapákat, babáikat várjuk. Legközelebb április 16-án lesz az összejövetel. Bővebben a Baba-Mama Klub híreiből!

Keddenként az asszonykórus próbál.

Kedden és csütörtökön, igény szerint más napokon is, a mozgani vágyókat várom tornára 19 órától. Péntekenként 18 órától a foltvarrók készítik szebbnél szebb munkáikat. Szívesen várnak új tagokat.

Pénteken, szombaton és vasárnap a fiataloké a ház.

Ifjúság, figyelem!

A baracska faluház fiataljai kihívták a tordasiakat április végére egy asztalitenisz versenyre. Aki kedvet és tehetséget érez a versenyen részt venni, jelentkezzen. A gyakorlási lehetőség adott, a művelődési házban 2 pingpongasztal is a rendelkezésére áll. Gyertek minél többen, ne maradjunk le!

Április 13-19. Molnár István gyűjtő „A világ futballcsillagai A-tól Z-ig” című kiállítását láthatják az érdeklődők. Öt kontinens 70 országából több száz világhírű labdarugó dedikált fotója lesz látható. A kiállítást április 13-án, 19 órakor Molnár István nyitja meg, elmeséli gyűjtőmunkája legérdekesebb élményeit. Belépő: 200 Ft

Április 21-27. a Föld Napja alkalmából Lencsés Gábor és Swetzer Szabolcs természetfotósok kiállítását láthatják. A kiállítás megnyitója: április 21-én 19 órakor.

Április 30-án 19 órától az ifjúsági klub tagjai májusfát állítanak a tordasi lányoknak, asszonyoknak. A Pillikék táncsoport tagjai jelképesen körültáncolják a fát.

Utána a Los Andinos Együttes ad koncertet. Az együttes a Dél-Amerikai Andok hegységben élő népek népzenei anyagát gyűjti és adja elő. Indián és mesztic eredetű húros, fúvós és ütős hangszerek hangja csendül fel. A koncert után meglepetés buli.

Május 1-jei programok:

9 órától ismét várjuk a falu apraját-nagyját a hagyományos főzőversenyre. Tét az ARANYCSONT DÍJ elnyerése.

Kérem, aki részt kíván venni, jelentkezzen a művelődési házban (467-530, info@muvhaztordas.axelero.net) vagy Farkas Istvánnál, ugyanis fel kell készülnünk tűzifával.

14 órától sportversenyeket tervezünk gyerekeknek.

15 órától sportbemutatók – pontosat a plakátokról!

16.30 órától családi vetélkedők

19 órától az EXTERNA együttes játszik

20 órától pedig a RAZZIA koncertezik

Mindenkit szeretettel várok programjainkra!

Bediné Németh Márta

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját, rokonait, ismerőseit, vendégeit és szomszédjait a hagyományos

HÚSVÉTI LOCSOLÓBÁLBA

2007. április 8-án 20 órától a Művelődési Házba

Zenél: Steinmann Zenekar

BÜFÉ

Belépő: 500 Ft

TOMBOLA

GUTTEMBERG GALAXIS Könyvtári hírek

Versböngésző

„Letésem a lantot. Nehéz az.
Kit érdekelne már a dal.”

Írta Arany János e sorokat, pedig iskolánk tanulói nagy lelkesedéssel és szorgalommal böngészték és gyűjtötték verseit.

Arany János 190 évvel ezelőtt 1817. március 2-án született Nagyszalontán. Ez alkalomból egész hónapban Versböngészőt tartottunk. Ilyenkor a gyerekek a könyvtárban előkészített verseskötetkből kikeresik a számukra legkedvesebb verset, esetleg többet is. A választott verset leírják egy papírra, kidíszítik, rajzot készítenek mellé. A kész munkákat vagy a könyvtárban vagy a könyvtár előtti folyósón kiállítás jelleggel kifüggesztjük, hogy mindenki megcsodálhassa. Érdekes megtekinteni őket, mert melegséggel tölti el az embert, hogy a számítógép és az Internet felgyorsult világában is milyen fontos szerepe van a szépnek, a művészi értéknek.

Márciusban 24 gyerek látogatott el a Versböngészőre, és gyűjtötte össze Arany János verseit. Legszorgalmasabb „versböngészők” Ispán Kata (7. oszt.), Lapos Tímea (6. oszt.), Zoltai Fanni (6. oszt.), Szabó Gábor (2. oszt.), Szabó Péter (4. oszt.), Zoltai Liza (4. oszt.) és Oláh Janka (3. oszt.).

A nagy sikerre való tekintettel a Versböngészőt áprilisban is folytatjuk, de ekkor már Sztrányay Miklós verseivel ismerkedhetnek a gyerekek.

Ízelítő az új könyvek listájából:

Paulo Coelho: Az ördög és Prym kisasszony
A portobellói boszorkány

Patrick Süskind: A parfüm – Egy gyilkos története

Müller Péter: Boldogság
Szeretetekönyv

Spitzer Gyöngyi: Ébresztő – Soma Mamagésa levelei

Elizabeth Adler: Toszkánai nyár

Ifjúsági könyvek:

C. S. Lewis: A varázsló unokaöccse – Narnia krónikái 1.

Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény – Narnia krónikái 2.

A ló és kis gazdája – Narnia krónikái 3.

A felsoroltakon kívül is rengeteg érdekes könyv várja az olvasókat, és az érdeklődőket.

Felhívás!

Elkészült a könyvtár küldetésnyilatkozata és a könyvtárhatalmazati szabályzat. Ha a Képviselő-testület elfogadja, a dokumentumok életbe lépésével hamarosan bevezetésre kerül a késedelmi díj fizetése is. Kérek mindenkit, akinek már lejárt a kölcsönzési határideje, legyen szíves minél előbb visszahozni a könyveket a könyvtárba.

Tisztelettel: Mihovics Márta

A Baba-Mama Klub hírei

Február végén megtartottuk az aprók farsangját, melyen a gyerekek is és a felnőttek is jól érezték magukat. Volt sok sütemény, üdítő és palacsinta.

Április 16-án hétfőn délután 16:30-tól gyerekruha börszét tartunk, minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk. Bárki elhozhatja feleslegessé vált, de még használható gyerekruháit!

Továbbra is várom a gyerekszáj rovathoz az anyagot! (elérhetőségem: Simonné Bucsi Brigitta 2463 Tordas, Somogyi Béla u. 42., 06-30/378-0172 vagy brigitta.simon@freemail.hu)

Gyerekszáj

Március 15-e előtt katonákról, huszárokról szóló mondókat, dalokat hallgattunk, tanultunk a kiscsoportban is. „Menetel az ezred, döng a lépés...” hangzik a dal, s közben körbe masírozunk. A gyermekek nagy hangerővel énekelnek, s valóban döng a lépés, miközben innen-onnan hangzik a dal:

„Menetel az ezres, döng a lépés...”

Alternatív energiatermelés: biogázüzem Pálhalmán

Az ország első, Nyírbátorban működő biogázüzeme után a Fejér megyei Pálhalmán épül, és 2007-ben kezdi meg működését az a bioerőmű, amely évi 90.000 tonna szerves hulladék felhasználásával 6 millió m³ biogáz elégetésével 13,5 GWh villamos energiát, valamint ugyanennyi hőt fog termelni.

Mindenkihez sok információ jut el arról, hogy az ipar, a közlekedés milyen környezetszennyezést okoz, de arról ritkán hallunk, hogy az egyébként természetközeli mezőgazdasági tevékenység, ezen belül is az állattenyésztés milyen komoly szennyezőanyag-kibocsátó. Pedig az állattenyésztésből származó szerves trágya nemcsak a talajt, a felszíni és felszín alatti vizeket szennyezi, hanem hatalmas mennyiségű metángázt termel, amely 21-szer agresszívabb a széndioxidnál, azaz közvetlenül is fokozza az üvegházhatást a légkörben. Pontosan erre épül a pálhalmi beruházás terve: az Agrospeciál Kft. tevékenységének a középpontjában a növénytermesztésen kívül az állattenyésztés áll, amelynek csak a keletkező trágyából és adalék szalmából származó kibocsátása évente több tízezer tonna CO₂, célszerű volt tehát „felkutatni” azt a megoldást, amely egyszerre biztosítja a talajt és a talajvizet szennyező trágya ártalmatlanítását, hasznosítását, valamint a károsanyag-kibocsátás teljes megszüntetését. Ez a megoldás a biogázüzem, amely a szerves trágyából és egyéb szerves anyagokból egy teljesen zárt rendszerben biogázt képez, illetve a gázmotor segítségével úgynevezett „zöld áramot” állít elő.

Látogatásunkkor Kovács Tamás, az Agrospeciál Kft. ügyvezetője elmondta: az új létesítmény kapacitása akkora lesz, hogy a cég földjein energiatermelő alapanyagként kukoricát is fognak termeszteni, sőt külső vállalkozásoktól úgynevezett ártalmatlanítási díj fejében élelmiszeripari hulladékot és melegkonyhai ételmaradékot vesznek majd át. A biogázéremű üzemeltetéséhez alig néhány emberre lesz szükség, a beruházás mégis legalább 250 dolgozó munkahelyét védi meg, mivel a szigorú környezetvédelmi előírások miatt csak az új létesítmény segítségével tartható fenn hosszú távon az állattenyésztés. Az erőmű annyi villamos energiát termel majd, ami öt-hatezer háztartás éves energiaellátását fedezi, ráadásul a melléktermékként keletkező hőre új fejlesztéseket, például melegházak, hűtőházak felépítését lehet alapozni.

Mi is az a biogáz?

A Föld jövője szempontjából nagyon fontos, hogy az energiatermelést minél inkább megújuló energiaforrásokkal oldjuk meg. Ilyenek a napenergia, a szélenergia, a geotermikus energia, amelyek kiválthatják a nem megújuló, fosszilis energiaforrásokat (szén, kőolaj, földgáz). A szén, a kőolaj mennyisége a Földön egyrészt véges (nem megújuló), másrészt elégetésükkel szennyezzük a levegőt. Megújuló energiaforrás a biomassza is, amelyet biogázüzemekben lehet hasznosítani.

A szerves hulladék elbomlása során tehát metán gáz keletkezik, amely a szokásos módon felhasználható (elégetésekor hőt termel), - hiszen a földgáz is 97%-ban metánt tartalmaz -, illetve gázmotorok segítségével villamos energiává alakítható. A visszamaradt anyag már nem bűdös, nem savas, nem agresszív, normál módon tárolható, viszont tartalmazza mindazt a nitrogént, foszfort, amit amúgy műtrágyával szoktunk a földeken pótolni.

A biogáz üzem tehát

- megoldja a híg- és az almos trágya ártalmatlanítását,
- olyan energiát termel, amely nem szennyezi a környezetet, hiszen minimális az égéstermék,
- a visszamaradt anyagot szántóföldek trágyázására lehet használni, ami kiváltja a műtrágya felhasználást,
- a termelt villamos energia mellett hő is keletkezik, amit szintén fel lehet használni akár mezőgazdasági célra, pl. terményszárításra, akár bármilyen más célra: fűtésre, mosásra, fürdésre.

A pálhalmi biogázüzem 2,4 milliárd forintos beruházás, felerészben európai uniós támogatásból, másrészt banki hitelből épül, és a tervek szerint 7-8 év alatt megtérül.

A hasonló méretűre tervezett ráckeresztúri üzem – ha megvalósul, feldolgozza majd a szarvasmarha-telepek trágyáját, de ártalmatlaníthatja a szennyvíztisztítóban keletkező szennyvíziszapot, tisztított kommunális szennyvizet, esetleg a környéken termesztett energianövényt, egyéb szerves hulladékot, a termelt gáz pedig akár a települési gázhálózatba is bejuttatható.

Szendrői Júlia
Sze-Lá-ví Alapítvány

A Szent László-völgy élővilága II.

A vidra, a magányos üldözött

Nem tudom, hányan vannak a falunkban, akik valaha is láttak már vidrát a környékünkön, de azt gyanítom, hogy elég kevesen. Pedig ez az állat jellemzően a vízparti területek lakója, és 80 cm-es testhosszával, tíz kilogramm feletti súlyával nem könnyű észrevétlenné maradnia. Évszázadokon átnyúló kíméletlen vadászatát eleinte kiváló szőrméjének köszönhette. Víz-tisztító bundája nedvesség hatására levegőt zár magába, mely kiváló hőszigetelővé válik. A középkorban még húsáért is vadászták. Mivel idejének jó részét a vízben tölti, nem számított „tisztátalan” állatnak, ezért bőjti időszakban, mint minden rendes halat (értsd rák, teknős, hód, stb.) nyugodtan lehetett fogyasztani.

A XIX. és XX. századi mesterséges tógazdasági haltermelést eleinte kitörő örömmel fogadták a vidrák, hiszen ilyen koncentráltan nagy mennyiségű táplálékot eleddig még nem láttak. A téli lehalászáskor félredobott „szeméthalat” is kedves ajándékként értékelték. De a halasgazdák a konkurenciát és a haszon elrablót látták a vidrákban.

Az ember eszköztárában megszületett a „vidravas” nevű szörnyű szerkezet. Kedvenc gyilkoló eszközként még a puska, a hurok dívott. Ám bevette az ember a leggonoszabb fegyverét is, a pszichológiai hadviselést, mely a másik megrágalmazásából, a valóság eltúlzásából és téveszmék terjesztéséből állt. Még ma is tart az a hiedelem, hogy a vidrák rendkívül gyorsan képesek elszaporodni, és akár napi 10 kiló halat is megesznek. A valóság az, hogy egy kifejlett vidra nagyjából naponta 1 kiló táplálékot fogyaszt, évente csak egyszer ellik, és akkor is leggyakrabban 1-3 kölyköt, és mivel területtartó állat, általában nincs több belőlük egy patak- vagy tópart mentén, mint 1 egyed/km. De a rágalom hatott, a halasgazdák a vidrákon kérték számon minden meg nem térült befektetésüket, és ezzel kezdetét vette a vidrák elleni háború második korszaka. A vidrának viszont nem maradt más, minthogy az átöröklött ismeret mélységében vessse az összes leendő egyed minden egyes sejtjébe az alábbi képletet:

a legveszélyesebb ellenség = ember (a törlés mindörökre megtagadva)

A vidrák így jobb híján takarodót fújtak, olyannyira, hogy az 1950-es években már alig lézengett belőle néhány Nyugat-Európában. Észak-Európára már majdnem kiakaszthatták a vidramentes övezet táblát, és itt a keleti végeken is folyt az ádáz küzdelem a gonosz ellen, de lévén sokkal több vizes területünk, nagyobb volt a hadszíntér.

Az utolsó pillanatban azonban a vidrát természetvédelmi törvények alapján rehabilitálták, vadászatát megtiltották. Ekkor gyors népszámlálás következett, és kiderült, hogy egész Nyugat- és Észak-Európában nem maradt annyi, mint nálunk, magyaroknál. Ma egész Európában párszáz vidra él!

Azonnal vidramegmentési projekteket kezdtek, melyek nem hoztak túl nagy sikert, hiszen közben a hathatós vízügyi beavatkozások következtében már alig maradt olyan hely, ahol a vidra megélné. Az állatkertekben szaporított utánpótlások célzott kihelyezése jó gyakorlatnak tűnt, ám hazánk ebben a projektben nem volt hajlandó részt venni, mondván a magyar Természetvédelmi Hivatal ellenzi a hazai veszélyeztetett állatok mesterséges körülmények között való szaporítását. A szaporítás tiltása miatt a hazai állatkertekből eltűntek a vidrák. (Jelenleg egyetlen vidra él az összes magyar állatkertben, egy vadon elárvult kölyökként befogadott egyed.)

Habár hazánkat vidranagyhatalomként szokták emlegetni, a helyzet nálunk sem rózsás, ugyanis az elmúlt tíz év vizsgálatai azt mutatják, hogy egyes területeken a populáció igencsak visszaszorult. Ez elsősorban a Kiskunságra és a Nyírségre jellemző, ahol erőteljes szárazodási folyamat indult meg. A legstabilabb és legnagyobb állománnyal a dél-dunántúli régió rendelkezik: ott található a legtöbb halastó és horgásztó, bár számuk a rendszerváltás óta jelentősen visszaesett, de ez országos jelenség.

A vidrára a legnagyobb veszélyt az élőhelyek eltűnése jelenti. Ez alatt értendő a halásztavak számának csökkenése, valamint az a tény, hogy a csatornák, kis vízfolyások aszályos időszakban szinte teljesen kiszáradnak, illetve a vízminőségük jelentős mértékben romlik, és ez drasztikusan visszaveti a táplálékkiírást. Ugyanakkor gyakori jelenség a vizek partvonalának betonozása, vagy a part menti növényzet túlzott irtása, aminek következményeképpen megszűnnek a vidra számára alkalmas búvó- és táplálkozó helyek.

Tulajdonképpen örülni kellene, ha ez a veszélyeztetett faj valahol megjelenik, és inkább arra kellene koncentrálni, hogy az emberek megtanuljanak együtt élni vele. Amúgy is úgy fél tőlünk ez a szerencsétlen állat, mint a tűztől. A Natura 2000 természetvédelmi támogatási rendszer a jövőben talán segíteni fogja ennek a folyamatnak az elindulását. Az Alapítvány a Vidrákért szakértői által - halászati, horgászati és vadászati szakembereknek és diákoknak - tartott előadások és terepi bemutatók során a résztvevők körében többnyire sikerül eloszlítani a fajjal kapcsolatos tévhiteket, és elfogadtatni, hogy a vidra védelme igen fontos természetvédelmi kérdés, ami összeegyeztethető a gazdasági tevékenységekkel.

A Sze-Lá-ví Alapítvány az elmúlt évben megpróbált utána járni a Szent László-víz mentén élő vidráknak. Szóbeli közlésekből egy egyed (esetleg család) létezését sejtjük Gyúró felett, Tordas alatt a Vadex használaton kívüli halastavánál lábnyom alapján még egy egyed feltételezhető. Ha bármilyen információval rendelkezik ennek a fokozottan védett állatnak a környékünkön való előfordulásáról, úgy kérjük, jelezze nekünk személyesen vagy mailben (info@szelavi.hu).

A vidra magányosan élő állat. A hímek és a nőstények külön territóriumot tartanak fenn, de a hímek területe gyakran lefedi egy vagy több nőstény területét. Táplálékának legnagyobb részét halak teszik ki, de békákat, rákokat, madarakat és szárazföldi emlősöket is elkap. A vidra fokozottan védett, eszmei értéke 250 000 Ft!

Vida Antal
Sze-Lá-ví Alapítvány

Adjatok egy pohár vizet! Víz szavunk minősített megnevezései nyelvünkben

„A víz szalad, a kő marad”
(Wass Albert)

Naponta hallhatjuk, olvashatjuk, sőt a tévében láthatjuk is, hogy a Föld álló- és folyóvizeiben kedvezőtlen változások mennek végbe, amelyet az emberi civilizáció okoz. Sok évtizeddel ezelőtt Kós Károly már azt állította: „Meggmérgezték a földet, a vizet, megmérgezték a levegőt a haladás jegyében.” A nyári melegben vendéglőbe betérő ember kívánságát pedig így írja le Kosztolányi: „A vendég vizet kért. Ásványvizet? Nem, egyszerű vizet, kútvizet, vízvezetéki vizet.”

Mielőtt ennek a folyékony anyagnak a nyelvi megnevezéseit sorra vennénk, szóljunk röviden arról, mi is ez az élethez nélkülözhetetlen anyag: tiszta állapotában színtelen, szagtalan és íztelen, semleges vegyi hatású folyadék, amely a Föld hetven százalékát borítja (ezért is nevezik a Földet KÉK BOLYGÓ-nak), mindennapi életünknek, a szerves életnek egyik legfontosabb szükségleti anyaga: két rész hidrogén és egy rész oxigén vegyülete, képlete: H₂O.

Most pedig – e rövid bevezető után – vegyük sorra megnevezésének változatait!

Jellegét tekintve megkülönböztetünk **édesvizet**: a folyók, tavak vizét; **sós vizet**: a tengerek vizét.

Hőmérsékletét tekintve ismeretes **hideg víz**: alacsony hőmérsékletű; **langyos víz**: enyhén meleg; **meleg víz** vagyis **hévíz**; **forró víz**: nagyon meleg.

Származási helyét, illetőleg technikai hozzáférhetőségét tekintve létezik: **forrásvíz**: a földből szabadon feltörő; **kútvíz**: fúrt vagy ásott kútból származó; és **csapvíz**: csővezetéken továbbított.

Kémiai jellegét tekintve ismeretes **keményvíz**: kalcium- és magnéziumokat tartalmazó és **lágvíz**: nem tartalmazó.

Minőségét tekintve van **ásványvíz**: gyógyhatású forrásvíz; **kristályvíz**: természetes szénsavtartalmú vagy mesterségesen telített; **szódavíz**: a „sima” víz mesterségesen telítve széndioxid-dal.

Eredetét tekintve van **csapadékvíz**: felhőből származó; **karsztvíz**: mészkőüregből feltörő; **talajvíz**: a föld felszíne alatt összegyűlt.

A felhasználás céljára utaló megnevezések: **főzővíz**, **fürdővíz**, **mosogatóvíz**, **szennyvíz**.

Autósok használják a **hűtővizet**; gyógyvízként isszák a **kese-rűvizet**; a borvíz egy szénsavas ásványvízfajta neve Erdélyben. Biológusok alkalmazzák az **élővíz** kifejezést, orvosok a **magzatvíz** szót.

Ismerünk egyházi szertartásokon használt vizet: egyik a **keresztvíz**, másik a **szenteltvíz**.

Kozmetikai célra használt a **kölnvíz** és **arcvíz**; egyik sem víz, hanem illatosított finom szeszből készült folyadék; és ez már átvezet bennünket a nem víz jelentésű, de víz összetételű szavainkhoz: **fenyővíz**: borókapálinka; **nehésvíz**: a víz kémiailag módosult formája: D₂O; **királyvíz**: salétromsav és sósav keveréke; **választóvíz**: tömény salétromsav.

Költőink, íróink műveiben is sokszor írtak a vízről: legismertebb talán Petőfi Sándor: A Tisza című verse, amelyben egyszerre éneklí meg a folyó idilli békeséget sugárzó állapotát:

„A folyó oly símán, oly szelíden
Ballagott le parttalan medrében,
Nem akarta, hogy a nap sugára
Megbotoljék habjai fodrába.”

és pusztító erejét:

„Mint az őrült, ki letépte láncát
Vágtatott a Tisza rónán át,
Zúgva, bögve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!”

Ady pedig már verscímében eljut képzeletben Az Értől az Ócéánig. Majd az első versszakban meg is határozza – sajátos módján – az ér fogalmát:

„Az Ér nagy, álmos, furcsa árok,
Pocsolyás víz, sás, káka lakják.
De Kraszna, Szamos, Tisza, Duna
Ócánig hordják a habját.”

Ez meg eszünkbe juttathatja a természetben kialakult folyóvízfajta nagyságrendi alakulását kifejező fogalmak megnevezéseit: **ér – csermely – patak – folyó – folyam – tenger**. Vízrel kapcsolatos irodalmi kirándulásunkat egy ma is idősebb – a víz erejét jelképesen is értelmezhető – intellemmel zárjuk, amelyet Petőfi fogalmazott meg 1848 márciusában:

„Habár fölül a gálya,
S alul a víznek árja,
Azért a víz az úr!”

Graf Rezső, főiskolai tanár

Mivel etetnek bennünket? (1. rész)

Az élelmiszer-ipari tömegtermékektől egyre jobban elforduló Németországban alpműnek számító „Halál a konyhában: gyógyszerek és vegyszerek a táplálékunkban” című könyvet 1982-ben írta Eva Kapfelsberger és Udo Pollmer, azóta többször aktualizálták. Tavaly decemberben a tudatos fogyasztók között már nem ismeretlen Kétezeregy Kiadó jelentette meg magyarul, és hazai vonatkozású adatokkal egészítette ki a kötetet. Ez nem ment zökkenőmentesen.

„A nagyüzemi, intenzív állattartás elsősorban sokat akar termelni, és ehhez tiltott hozamfokozókat használhatnak. Ezért vannak ezek a húshegyek, amiket aztán át kell címkézni. Az éri meg az állattartóknak, ha minél rövidebb idő alatt, minél kisebb helyen, minél több húst tudnak termelni. De az állatok ezt nem biztos, hogy kibírják, ezért szükség van más típusú gyógyszerekre is. Azt szerettük volna megtudni, hogy ezekből mit mérnek és mennyit találnak Magyarországon az élelmiszerekben. De nem sikerült.” - mondta Benda Judit, a kiadó vezetője az Indexnek.

Szteroidok az istállóban

Németországban az 1970-es években tetőzött a háziállatok doppingbotránya: újabb és újabb leleplezések bizonyították, hogy a nagyüzemi hízlalókban a sportolók által használatos anabolikumokhoz hasonló szereket használnak „hozamfokozóként”, még hozzá ipari mennyiségben. A takarmányba kevert vagy beinjektált hormonkészítmények segítségével 30 százalékkal nagyobb húsmennyiség érhető el 15 százalékkal kevesebb takarmánnyal, az elvileg vényköteles szerek feketekereskedelmére jól kiépült terjesztőhálózatok működtek, a bombaüzletben állatorvosok is részt vettek.

A német fogyasztóvédők, illetve a sajtó megbízásából dolgozó laboratóriumok az ebben az időszakban vizsgált sertések, borjak, csirkék 40-70 százalékában találtak nem természetes úton bekerült hormonmaradványokat. A botrány végül odáig fajult, hogy a nyolcvanas években a lakosság széles körben bojkotálni kezdte a nagyüzemi húskészítményeket.

A gyógyszer visszavételét ezután látszólag visszaszorították, de mint később kiderült, az élsporthoz hasonlóan az élelmiszeriparban is kezdetét vette a tiltott szerek előállításának és kimutatásának állandó versenyfutása: újfajta, nehezebben kimutatható hormonkészítmények jelentek meg a feketepiacon. 1990-ben a müncheni élelmiszer-felügyelet így foglalta össze a helyzetet: „Az illegális hormonüzlet új hatóanyagokat vetett be. Többféle hatóanyagot kombinál, hogy ezzel az egyes szerek kimutathatóságát nehezítse, és az ellenőrzés jelenlegi formája mellett már csak akkor lehet a visszaéléseket felfedezni, ha az adagolásban nagyon is jártas tenyésztők véletlenül hibát követnek el.”

Antibiotikumok és nyugtatók

A hozamfokozó nem hormonokon túl másféle szerek is meg-

jelentek az állategészségügyi feketepiacon: 1987-ben például az eredetileg asztma ellen kifejlesztett béta-agonisták, amelyek hatására a hízóállatok húsa a piac által elvárt szállkás, sovány lesz. De kimutattak pajzsmirigyátatókat is, amelyek ugyan drámaian növelik az elérhető hozamot, ám puffadtá, vizenyőssé teszik a terméket. A sertéseknek a stressz leküzdésére mellékvesehormonokat, az intenzív tartással megszaporozott fertőzések leküzdésére antibiotikumokat adagolnak – becslések szerint a világ antibiotikum-termelésének fele injekció, implantátum vagy takarmány formájában használatokba jut.

Az antibiotikumok és a különféle hormonok mellett a pszichofarmatikumok is felbukkantak a nagyüzemi állattartásban: a hízóteljesítmény és a stressztűrő képesség növelésére nyugtatók, sőt az embereknél a pszichózis leküzdésére használt neuroleptikumok, illetve a magas vérnyomás és a szívritmuszavarok kezelésére használatos bétablokkolók is megjelentek az intenzív tartású használatok menüjén. Az alkalmazott készítmények egy része jogilag tiltott szer, tehát egyáltalán nem adható, más részüknél várakozási időket ír elő a törvény, ezek azonban a vágóhidra szállítás előtt benyugtatózott sertések esetében biztosan nem betarthatók.

Mútrágya és ipari aromák

A kérődzők takarmányába nagyüzemi körülmények között fehérjéptőlként olcsó, mútrágyázásra használt karbamid kerül, amit a bendő baktériumflórája fehérjévé alakít, ezzel egyenyed részben megspórolható a drága fehérjetakarmány. Ugyanakkor a karbamid túladagolása mérgező, és még az alkalmazott dózis is gátolja a pajzsmirigyműködést, vagyis vizenyős lesz tőle a hús. De próbálkoztak a sertésrágya és a marhák vágása után visszamaradt emésztetlen gyomortartalom takarmányként történő hasznosításával is. A bizarr alapanyagokat takarmányaromákkal teszik fogyaszthatóvá az állatok számára. A szintetikus aromák hatalmas karriert futottak be az élelmiszeriparban: amióta a malactáphoz aromákat is adnak, jóval hamarabb le lehet őket választani az anyatejéről, így hamarabb kaphatnak hozamfokozókat is. Ennek érdekében a kocát is aromával dúsított táppal etetik, ami átkerül a tejbe, így az ízt megkedvelik az újszülött malacok. Ezt a trükköt a macska- és kutyatápoknál is alkalmazzák. A tápszer jellegzetes ízének bevesződése márkahű macskákat és kutyákat eredményez.

Vízköltők a felvágottban

Az adalékanyagok használata elképesztő mértéket öltött a felvágottak, kolbászok, szalámik készítésében is. Színstabilizálók, ízfokozók, antioxidánsok, gyorsérlelő szerek, pácso, emulgeálószer kerülnek a futószalagon gyártott termékekbe. A húsrész az állat szinte minden belsősegit tartalmazhatja, például a kenőmájás háromnegyedét sertésszalonna, sertésköröm és sertésfej adja, és 10 százalék csontot is bele lehet darálni.

Az emulgeálószer bőrképből, körömből, zsírból és vízből készül. Ha fagyasztott húsból lesz a felvágott, foszfátot is adnak hozzá, mert megköti a vizet és szebb színt biztosít. A foszfát citráttal helyettesíthető, de vízkötő hatású a glutamát is, amely ízfokozóként is használatos, és elnyomja a kellemetlen mellékízeket. A glutamát túladagolását kínaiéletterem-szindrómának nevezik: zsibbadással, hasfájással, heves szomjúsággal járó rosszulletet okoz.

A pácso nagyobb részben konyhasóból, kisebb részben nátrium-nitritből áll - ez utóbbi szép piros színt kölcsönöz a húsrúnak, viszont mérgező. Korábban tömeges mérgezéseket okozott, ezért egy időben teljesen be is tiltották; jelenleg fél százalék lehet belőle a nitrítés pácsoiban. De még ez a mennyiség is elég ahhoz, hogy kiváltsa a „hotdogfejfájásnak” nevezett allergiás rohamot. A nitrit a húsból erősen rákkeltő nitrózaminokat hozhat létre, az átpirosított felvágottak harmadában találnak nyomokban ilyen anyagokat.

A Kishíró következő számában folytatjuk az idézett cikket, melynek hatására sokunkban felmerül a kérdés: jól van-e az hogy hipermarketekben vásárolunk, ahelyett, hogy az élelmet helyben, a helyi közösség ellátására termelnék meg vállalkozó kedvű gazdák és családi kisüzemek.

TORDASI SPORTNAPOK 2007. ÁPRILIS 27 - MÁJUS 1.

Programok:

április 27. 10 óra
Magyar Paraszport Szövetség
Tordasi Országos Kerékpárversenye

április 29. 10 óra
Országos 3D-s Terepíjásverseny
(az iskola és a patak közötti területen)

április 30.
Tordasi Ifjúsági Futballkupa

május 1. Sportnap
Tordas Duatlon 2007 (kerékpározás, futás)
Sportbemutatók (íjászat, vívás, cselgáncs)
Sportversenyek
Családi vetélkedők

A 2006 / 2007-es labdarúgó bajnokság tavaszi fordulói:

2007. 03. 11. vasárnap	Pusztaszabolcs – Tordas	0:0
2007. 03. 18. vasárnap	Tordas - Kajászó	3:1
2007. 03. 25. vasárnap	Ercsi - Tordas	2:1
2007. 04. 01. vasárnap	Tordas - Csabdi	6:1
2007. 04. 07. szombat 16:30	Csákvár - Tordas	
2007. 04. 15. vasárnap 16:30	Tordas - Lovasberény	
2007. 04. 22. vasárnap 17:00	Bakonycsernye - Tordas	
2007. 04. 29. vasárnap 17:00	Tordas - Pettend	
2007. 05. 06. vasárnap 17:30	Pusztavám - Tordas	
2007. 05. 13. vasárnap 17:30	Tordas Pázmánd	
2007. 05. 20. vasárnap 17:30	Gárdony - Tordas	
2007. 05. 27. vasárnap 17:30	Tordas - Szár	
2007. 06. 03. vasárnap 17:30	Söréd - Tordas	
2007. 06. 10. vasárnap 17:30	Tordas - Pátka	
2007. 06. 17. vasárnap 17:30	Pákozd - Tordas	

TORDAS DUATLON 2007

VERSENYKIÍRÁS

Szeretettel meghívunk minden kedves sportbarátot és érdeklődőt a tavaszi sportidény legrangosabb körzeti sporteseményére.

Rendező: Tordas Polgármesteri Hivatal és Tordas SE

Helyszín: Tordas Sportpálya

Időpont: 2007. május 1. 10 óra

Nevezés: A helyszínen

Nevezési díj: 300 Ft

Verseny kategóriák	Életkor	Kerékpározás	Futás
A Ifjanc	7-14	4 km	2 km
B Sühanc	14-30	10 km	5 km
C Éltes	31-99	8 km	4 km

Indulási alapfeltételek:

Üzembiztos kerékpár: Minimum első/hátsó fék, ép futófelületű gumibroncsok

Kerékpáros védőfelszerelés: Szabvány kerékpáros bukósisak
Viselése kötelezően előírt!

Rajtengedély: Érvényes orvosi indulási engedély
(A helyszínen is megszerezhető egy órával a rajt előtt.)

Rajtszám

Versenyszervezők:

Kalamár Domokos testnevelő tanár
Tel.: 22/467-532, 30/561-0851

Benkő László, Tel.: 22/467-212

**Mindenkinek sportszerű versenyzést és
jó szórakozást kívánunk!**

Tordas Sportegyesület Vezetősége

A martonvásári Városi Könyvtár legközelebbi rendezvénye
2007. április 27-én, 19 órákor lesz.

A zenés irodalmi est címe:
„RENGŐ GYÖNGY KÖZT ALUDTÁL”
Előadják:
Havas Judit előadóművész és
Jandó Jenő Kossuth díjas zongoraművész

POLGÁRŐR HÍREK

Az alábbiakban ismertetjük a Tordasi Polgárőrség Közhasznú-sági jelentését, pénzügyi beszámolóját.

Bevételek:

Önkormányzati támogatás	700 000 Ft
egyéb támogatás	179 390 Ft
bank kamat	326 Ft
1 % adóból	127 878 Ft
biztosító (bónusz)	17 200 Ft
bevétel összesen:	1 024 794 Ft

Kiadások:

rádiótelefon	81 707 Ft
üzemanyag	476 691 Ft
biztosítás	181 818 Ft
javítás, fenntartás	289 230 Ft
bankköltség	22 760 Ft
egyéb kiadás	17 222 Ft
kiadás összesen:	1 069 428 Ft
Nyitó pénzkészlet	262 766 Ft
Bevétel	1 024 774 Ft
Kiadás	1 069 428 Ft
Záró pénzkészlet	218 112 Ft

2007. évi pénzügyi terv

Bevétel:

Önkormányzat	700 000 Ft
egyéb támogatás	200 000 Ft
egyéb bevétel	150 000 Ft
összesen:	1 050 000 Ft

Kiadás:

rádiótelefon	80 000 Ft
üzemanyag	500 000 Ft
biztosítások	180 000 Ft
javítás, fenntartás	250 000 Ft
bankköltség	20 000 Ft
egyéb kiadás	20 000 Ft
összesen:	1 050 000 Ft

Még tart az adóbevallások ideje is. Ilyenkor a már hagyományos módon lehet az adó 1 %-áról, annak sorsáról dönteni. Továbbra is várjuk, köszönettel fogadjuk az 1 %-ok felajánlását, illetve a készpénzben vagy csekken befizetett adományokat.

Nevünk: Tordasi Polgárőrség
Adószámunk: 19097439-1-07

Vezetőség

MEDITAX Tordas Kft. - BIOPATIKA – Tordas

Vény nélküli gyógyszerek, gyógynövények, gyógytermék, gyógyászati segédeszközök, vényre felírható gyógyászati segédeszközök széleskörű választéka. Szakmai háttérrel szolgáljuk ki Önt! Vásárlóink vérnyomását ingyenesen megmérjük! Nyitvatartás: hétfőtől péntekig, 14-16 óráig, Telefon: 22/467-650, 30/268-58-43

Könyvelés, teljes körű bérügyvitel – Telefon: 22/468-999

Bőrgyógyászati magánrendelés

Hajhullás, pattanásos bőr, pikkelysömör, ekcéma, nemi betegség, lábszárfekély, gombás bőr modern kezelése. Allergiás betegségek kivizsgálása és kezelése. Dr. Apostol Éva szakorvos, Bejelentkezés: 30/972-6272. Háziorvosi Rendelő Tordas, Köztársaság út 1., minden héten csütörtökön 10 órától

Olvasás- és írászavar (dyslexia, dysgraphia) terápiája általános és közép-iskolás tanulók számára. Kovács Zsuzsanna, Tel.: 70/3147-103

Francia és német nyelvű oktatást, korrepetálást vállalok. Tordas, Somogyi B. utca, Tel.: 22/467-688, 30/99-62-432

Eladó négy darab 900 m²-es építési telek és egy darab 1,1 ha-os építési telek. Érdeklődni lehet: 30/9701-163

Építkezők, építők figyelem!

Vasbeton kengyelek, nyíróvasak gyártását családi házakhoz, kerítésekhez korrekt áron, rövid határidővel vállalja a FERROBILL Bt. Tordas, Somogyi B. u. 48., Tel.: 30/424-9005

ANGOL
nyelviskola

Általános és államilag
elismert nyelvvizsgákra
felkészítő tanfolyamok

**INGYENES SZINTFELMÉRÉS
ÉS PÓTBEIRATKOZÁS:**
 telefonos időpont-egyeztetés után

06-22/467-519
06-30/626-9032

www.4every1.extra.hu

For Everyone
 Angol Nyelviskola
 Martonvásár, Budai út 23. (MartonVásárHáz emeletén)

Okleveles táj-és kertépítész mérnök - nagy szakmai gyakorlattal, építész kamara tagsággal – kertek és egyéb zöldterületek tervezését, kerítésépítési és kútúrásai engedélyezési tervek készítését vállalja. Bottáné Böröczffy Erzsébet, 2463 Tordas, Rákóczi út 41., Tel.: 20/9253-312

Faiskola - 5 éve működő faiskola várja látogatóit Tordason. Tordas, Rákóczi út 40-41 sz. alatt. Tel.: 22/668-051, 22/467-107

BILIG Autósiskola - www.biligautosuli.hu

Tanfolyamok folyamatosan! Személygépkocsi, tehergépkocsi, nehézpót, motorvezetői, Moped, B+E, A, B, C, E, Szaktanfolyamok! Hajóvezető, árufuvarozó, gépkezelő, targoncavezető, T.I.R., A.D.R. Jelentkezési helyek: Erd, Budai út 22., Rotunda üzletház első emelet, 9-17 óráig. Tel.: 23/364-999, 30/944-0561, 30/931-8556 Erd, Bagoly utca 118. 7-17 óráig. Tel./Fax.: 23/361-013

**Esküvők-lakodalmak,
összejevetek**

megrendezésére minden igényt kielégítő, 40-180 fős termet/termeket kínálunk baráti áron, mely magába foglalja a kiszolgáló helyiségeket és magas színvonalú, modern konyhaüzemünk szolgáltatásait is.

valamint

Igényei szerint vállaljuk hidegtálak, torták színvonalas, dekoratív elkészítését.

Érdeklődni lehet személyesen:
Fővárosi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Otthona
2463 Tordas, Gesztenyés út 1. szám alatt,
vagy telefonon a /22/ 467-199 /115-ös melléken.

Kisbíró - Önkormányzati lap
Kiadja: Tordas Község Önkormányzata
Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Veres Andrea
Felelős kiadó: Tordas Község jegyzője
Kiadványszerkesztés: Teszár Térképészeti Kft., Tordas
Nyomdai kivitelezés: Kamara Print Nyomda, Budapest
Példányszám: kéthavonta 650 példány

TŰZIFA AKCIÓ!

KÁLYHAMÉRETRE VÁGOTT, MŰSZÁRÍTOTT AKÁC TŰZIFA

50q fölött ingyenes házhozszállítás

Tisztelt Vásárló! Tanulmányozza át az alábbi táblázatot, és döntse el, hogy a következő fűtési szezonban mivel fogja házát fűteni:

	Földgáz ára	Hagyományos tűzifa ára	Thermo-Fa tűzifa ára
Egységár	95 Ft/m ³	2 200 Ft/q	1 700 Ft/q
Fűtőérték	33 MJ/m ³	11 000 MJ/t	16 000 MJ/t
Fajlagos költség	2,88 Ft/MJ	2,00 Ft/MJ	1,06 Ft/MJ

Áraink 2007. június 30-ig, a készlet erejéig érvényesek!
Rendelésfelvétel: 06-20-359-31-49